

Echo onderwijs in Nepal

Marjolein Kok, gynaecoloog

“Begin 2010 werd ik door Hans Groen benaderd of ik interesse had om samen met hem en huisarts Ad Vester naar Nepal te gaan om daar vroedvrouwen op te leiden in het maken van echo's. Als gynaecoloog in het laatste jaar van mijn opleiding in het Spaarne, met de verloskunde als speciaal aandachtsgebied, was ik zeer enthousiast om me hier voor in te zetten.

In maart 2010 vertrok ik naar Nepal. Ik was nog niet aangekomen op Him Kiran of ik kon direct aan de slag met het apparaat. Er was een pijnlijk bloedende patiënte opgenomen met een verdenking van een incomplete miskraam dan wel een buitenbaarmoederlijke zwangerschap. In Him Kiran zelf is geen mogelijkheid tot operatief ingrijpen. Een verwijzing was bij deze patiënte wegens persoonlijke omstandigheden een gevoelig onderwerp (de familie mocht niet weten dat ze zwanger was). Gelukkig kon ik bij aankomst direct een echo maken en vaststellen dat er sprake was van een incomplete miskraam. Omdat ze ruim bleef vloeien heb ik haar misprostol tabletten gegeven (een medicijn dat een miskraam kan afdrijven en dat ik uit Nederland bij me had). Hierdoor werd de laatste rest uitgedreven en stopte het vloeien, waardoor we de patiënte discreet en zonder hoge kosten hebben kunnen helpen. Deze casus illustreert een van de vele toepassingen waarvoor het echoapparaat van nut kan zijn in Nepal.

Het doel van onze komst was meervoudig. Mijn voornaamste taak was het introduceren van het echoapparaat op het gezondheidscentrum Him Kiran en het geven van onderwijs hierover. Al gauw werd duidelijk dat het trainen van lokale medewerkers zo gemakkelijk nog niet is. Zo zijn we in Nederland gewend aan dagelijkse prikkeling door beeldmateriaal als tv en computer. Hierdoor vergt het vertalen van tweedimensionale echobeelden naar een driedimensionale zwangerschap relatief weinig uitleg. In Nepal daarentegen zijn er veel minder van zulke prikkels. Hierdoor was de echo van een zwangere vrouw op zich al zo bijzonder, dat het daadwerkelijk onderwijzen van iemand in het gebruik daarvan nog een brug te ver was voor dit moment. Er is in mijn aanwezigheid wel dagelijks gebruik gemaakt van het apparaat. Naast de zwangere vrouwen uit de regio die speciaal voor de echo waren gekomen, zijn er ook echo's gemaakt van patiënten die op dat moment het gezondheidscentrum bezochten in verband met gynaecologische problemen. Hierdoor heeft men een goede indruk kunnen krijgen van de mogelijkheden van het echoapparaat.

Ik ben ook met samen met Hans, Ad en Janine meegeweest met de medische kampen in de bergen. Het voornaamste doel van deze kampen was het opsporen van vrouwen met een ernstige vorm van baarmoederverzakking. Deze patiënten kwamen namelijk in aanmerking voor een kosteloze operatieve verwijdering, een project gesponsord door de overheid en een fonds van Janine. De operaties werden verricht door Dr. Keshab, gynaecoloog in het ziekenhuis in Barathpur. Deze kampen waren zeer leerzaam en productief. We zagen met z'n vieren zo'n 100 tot 150 patiënten per dag. Er waren diverse vrouwen met ernstige verzakkingen, en ik meen dat we na drie kampen ongeveer 20 patiënten hadden gevonden die in aanmerking kwamen voor een operatieve correctie. Dit ziektebeeld komt in Nederland

maar zeer zelden voor. Ik heb een dag mee geopereerd met Dr. Keshab en was onder de indruk van zijn snelheid en kunde betreffende deze ingreep.

Kortom, het waren drie zeer leerzame en hectische weken, waarin ik vele indrukken heb opgedaan. Wat betreft het echo onderwijs, beschouw ik dit bezoek als een eerste impressie van de mogelijkheden van het gebruik van de echo in Nepal. Het biedt zeker perspectieven om vanuit Nederland een training te ontwikkelen om uiteindelijk mensen te kunnen opleiden in het gebruik van dit apparaat. Ik hoop hier in een toekomstig jaarboekje verslag van te kunnen doen.”